

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedév. e. . . 170 K Egész évre. . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felélős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Bethlen megcáfolta Andrassy vádjait

Budapest, május 15. Bethlen István gróf miniszterelnök szombaton este 10 órakor kúlvonattal indult el dunántúli körútjára. Kiséretében voltak Vass József kultuszminiszter, Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter, Rakovszky Iván dr., Simonyi-Semadam Sándor, Eckhardt Tibor sajtófőnök és még számos politikus.

Vasárnap délelőtt Celdömölkön és Kőszegen voltak gyűlések, délután pedig Szombathelyen, ahol a kulturházban lelkes tömeg előtt mondotta el programbeszédét Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter.

Hegyeshalmi beszéde után Bethlen István gróf nagy lelkesedés mellett emelkedett szólásra és bevezetésképp kifejtette, hogy az ellenzék a gazdasági helyzet okozta elégedetlenséget saját céljaira kihasználva, állandóan iz-

gat, még pedig időszerűtlen kérdések felvetésével. Országos agitáció folyik a vádakat kövácsoznak a kormány ellen.

— Az első vád — mondotta miniszterelnök — amelyet Andrassy Gyula velem szemben felhozott: a hálátlanság vádja. Azt mondja, hogy exponálta magát eretnem. Elismerem, hogy engem rábeszélte, hogy a kormányt vállaljam. Azonban meggyeztünk, hogy a királykérdést nem bolygatjuk és hogy puccsokat a kormány nem fog tűrni. Viszont a detronációhoz sem fog hozzájárulni. *En ezt az alapot becsülettel betartottam 1921 október 20 ig.* S akkor, amikor én pécsi beszédemet tartottam, gróf Andrassy Gyula utban volt Sopron felé, hogy fegyveres haderővel térjen vissza az ország szívébe. *A meggyezést tehát nem én szegtem meg.*

Andrassy elkerülhetetlennek mondta a trónfosztást

— Az a vád sem áll meg, hogy feleslegesen gyáva és meghunyászkodó politikát folytattunk. Azt mondják, hogy októberben a puccs következményeképpen szomszédaink vagy nem támadtak volna meg, vagy hogyha megtámadták volna a kormány részéről fennforgott volna, a király önként mondott volna le. **Áprilisban Andrassy maga is azt mondotta, hogy veszélyes a nemzetre nézve, ha a király itt marad.** Már pedig áprilisban ez a veszély csekélyebb volt mint októberben és pedig azért, mert áprilisban még nem volt egészen a gyűrű körülöttünk, a kisantant gyűrűjébe még nem tartozott bele Románia sem és áprilisban még hadseregünk sem volt leszerelve, amennyiben az ellenőrző bizottság csak október elején szerelte le a magyar hadsereget.

— A nagyantant már 1920 februárjában kimondta, hogy a restaurációt nem fogja tűrni és amikor ez a kérdés októberben újra napirendre került, akkor kijelentette, hogy abban az esetben, ha a kormány a restaurációt elő-

segíti, az antant szabadkezet ad a kisantantnak. Feltéve, ha az csak ijesztés lett volna, utalok arra, hogy Románia a megszállás idején hetvenkét jegyzéket várt ki a nagyantant részéről, amíg az országot elhagyta és a hetvenkettőt jegyzék után is csak akkor ment ki, amikor bennünket teljesen kifosztott.

— Nevetséges az a vád, hogy forradalmi ténnyé léptünk és hogy az 1921. évi XLVII. t. c. forradalmi alapon áll. Ha ez igaz, akkor, Andrassy is forradalmi alapon áll. Ezt én még nem mondtam sehol, de azokkal a vádakkal szemben, amelyekkel a kormányt illetik napról napra, meg mondom, hogy Tihanyban az országnak egy igen magas dignitáriuma előtt gróf Andrassy Gyula úgy nyilatkozott, hogy a detronizáció elkerülhetetlen. Azt az üzenetet küldte, hogy Bethlennek kell ezt végrehajtani, mert különben sokkal rosszabb állapotok fognak előállni.

Aki ilyen kijelentéseket tesz, az ne álljon elő ilyen vádakkal.

Egymilliót költöttek propagandára a király jövedelméből

— A királyi család nyomoráról terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak és csak propagandacélt szolgálnak.

Két mód van és volt arra, hogy a királyi család állandó fentartását és megélhetését biztosítsuk. Az egyik az, hogy a nemzetgyűlés maga szavazzon meg megfelelő összeget, amely illő megélhetésüket biztosítsa 1922. február 20-ig, amíg a nemzetgyűlés együtt volt, gróf Apponyi Albert és társai nem tettek javaslatot, hogy ily összeget megszavazzanak.

Ha tehát hibás valaki,ők velünk együtt hibásak. A nemzetgyűlés feloszlata után pedig a kormány a maga részéről megtette a diplomáciai lépéseket abban a tekintetben, hogy a királyi család fentartását biztosítsa. Én magam azóta Génovában ezeket a lépéseket megisméltetem és remény van arra, hogy ezek megfelelő eredménnyel fognak járni. De addig is kötelességünket teljesítjük, mert a királyi család magyarországi javainak összes jövedelmét kiadtuk. A múlt évben a jövedelmek 12 milliót tettek ki. Ebből a 12 millióból a király meghatalmazottja csak 5 milliót vett fel. Mi rajtunk nem mulott, hogy nem vett fel többet.

— De tovább megyek. Ezen 5 millió nem egész összegében jutott a királyi család kezébe, mert egy részét propaganda célokra fordították.

Az utolsó hetekben egy konverzión fejlődött ki ebben a kérdésben. Ennek rendjén gróf Andrassy Gyula azt mondja, hogy 30,000 koronát fordítottak ily célokra. *En tudomással bírok arról, hogy ez az összeg egy millió koronánál is nagyobb.*

— A király halála után a kormány saját felelősségére — amihez még felmentvényt kell kérnie a nemzetgyűléstől — három milliót juttatott a királyi család fentartására. Én tehát visszautasítok e téren is minden vádat. *A mi lelkiismeretünk tiszta.* Én is jöhetnek vádakkal. Emelhetném azt a vádat, hogy belevitték és belekényszerítették az országot olyan helyzetbe, hogy választani kellett a nemzeti lét biztonsága és királyja között. Emelhetnék vádakat, hogy nem kimélik a propagandával még Szent István koronáját sem, sem a királyi palástot, az özvegy királyné gyászát, a felekezeti békét, hanem teránják ezeket a sárba és propagandaeszközzé süllyesztik le magát a vallás fenségét is.

— Vádolhatóak azért is, hogy igenis azok léptek forradalmi alapra, akik a maguk részéről nem ismerik el érvényesnek a meghozott törvényt, nem kimélik az ország külpolitikai méltóságát sem, hanem lehetetlenné teszik a becsületos külpolitikát is.

Más államokban is távoztak el dinasztikák. Németországban éppen 15 dinasztia vesztette el trónját. *De egyetlen felelős német államférfi sem próbálta meg puccsot csinálni,* mert tudatában van annak, hogy az országnak és a királynak csak árt, ha ilyen puccsba beleviszi.

De elég ezekből. **Enek az országnak békére, nyugalomra és arra van szüksége, hogy polgári rend mellett polgári munkával lassanként újból felemeljük.**

A nagyszerű szombathelyi gyűlés után hétfőn Kőrmenden és Csornán tartott nagyhatású beszédeket, mindenütt lelkes tüntetés mellett. Sopronban ismét megújult a lelkesedés, amikor Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszter kifejtette programját és Bethlen István gróf miniszterelnök rámutatott arra, hogy a területünket elvesztettük ugyan, de megmentettük lelki fenségünket és ez fogja visszaszerezni az integritást.

A miniszterelnök kedden reggel érkezik vissza a fővárosba.

Göbös Gyula, az egységespárt ügyvezető alelnöke szombaton kerületébe utazott és szombat délután, valamint a vasárnap folyamán meglátogatta kerületének közsegeit.

Papválasztás és demokrácia

Az egyik helybeli lapban, amelyik egyszerre két jelölt mellett is fujja a követ, — az egyik nap a „Csak-Azért-Se Nagy-Pista-Párt,” a másik nap pedig a „Majd-Megmutatom-Mit-Tudok-Párt” használja szócsövüül — nemrég azt a nevezetes okoskodást olvastuk, hogy *„a debreceni paróchiába . . . nem lehet segédlelkésként választani akkor, amikor erre az egyházi élet terén már kiváló érdemeket szerzett pályázó is van.”* Ezt az okoskodást mindenünnen inkább vartuk volna, csak épen annak a pártnak a részéről nem, amelynek a jelöltje érdekében világgá bocsátották. Mert ez a párt, tudunkkal, a „demokrácia” jegyében indult harcba s főfegyverhordozója az egyházi és városi társadalomnak, azon elemei között fejtik kétes értékű működésüket, amely elemek a demokrácia jelszavai iránt — különösen, ha kellő „szociális” szószban találhatunk fel — különösen fogékonyak. Már pedig hol van kevésbé demokratikus és kevésbé szociális gondolat, mint életkor és hivatali méltóság szerint mérni valakinek az alkalmasságát egy olyan állásra, aminő a lelképásztorság?

Miféle szociális demokrácia az, amely szerint a segédlelkészek, ha egyébként minden külső és belső képesítésük sokszorososan megvan is, tartoznak illedelmesen várni, amíg tesszésük szerint elhelyezkednek — megunt és kellemetlenné vált eklézsiájukat odahagyva — a vénebb „nagyisztoletű urak”? Különben, ha mindez talán némelyek szerint összefér is a demokráciával, de a *füllentés és ámitás táján mégsem speciális demokráta vonds:* pedig tiszta füllentés és ámitás azt hirdetni, hogy a másik két jelölt „segédlelkész,” amikor mindenki és bizonyosan az illető közlemény szerzője is, igen-igen jól tudja, hogy *nem azok, hanem mindketten rendes egyházi, ill. állami státusban lévő diplomás vallásitanító lelkészek,* akiknek az állását és hivatalát zsir szempontjából bizonyára lehet lejjebb értékelni egy falusi papságnál, de *méltóság és tisztesség, er-ték és közhaszon szempontjából egyáltalában nem.* Azt pedig megint csak némely demokráta nem tudják, hogy ez a két másik jelölt a

maga szerény, de fontos állásában dolgozott annyit néhány esztendő óta, amennyit némely falusi pap évtizedek alatt sem; sőt egyikük, Nagy István, nemcsak dolgozott, hanem, — ami még sokkal több — alkotott is!

No dehát mi közük van ehhez némely demokratáknak, amikor szegény Nagy Istvának csak tudása, csak pásztori lelke, csak forró munkavágya és munkaereje van — de nincsen szép papi alakja, nincsenek „széleskörű összeköttetései” és amellet — rettentés! — olyan ifju, hogy még innen van az ötvenen!

Demokrata.

Döntöttek az orosz kérdésben

Genova, május 15. A meghívó hatalmak döntése roppant nehézség után megtörtént. Hogy Franciaország élesen elutasító magatartása következtében az értekezlet félbeszakítását elkerüljék, megállapodtak, hogy a **szakértők értekezletét egybehívják, előreláthatólag Hágába és rövid lejárata egyezményt kötnek.**

Ez a formálisan semmitmondó határozat a genovai konferencia munkájának befejezését jelentik. Ezzel a másképp nem orvosolható krízissel **elesik a többi probléma tárgyalása is, többek között a kisebbségi védelem kérdése.** Azzal még nincsenek tisztában, hogy az oroszok a meghívó hatalmak döntésével szemben milyen magatartást fognak tanúsítani.

Hajdumegye tavaszi közgyűlése

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta rendes tavaszi közgyűlését a vármegye székházában. A közgyűlés maga igen csendes lefolyású volt és iránta főként a gazdaközönség köréből semmi érdeklődés sem mutatkozott. Erősen érezhető volt a teremben a szorgos dologidő beállta. A gazdaközönség köréből kikerült megyebizottsági tagok helyén egész padosorok maradtak üresen. A közgyűlést fél 10 óra után **Miskolczy Lajos főispán** nyitotta meg. Kegyeletes szavakban emlékezett meg IV. Károly király tragikus haláláról és a gyász jeléül a közgyűlést öt percre felfüggesztette. A szünet letelte után az ülést újból megnyitotta és rátértek a tárgysorozatra.

Nábráczky Béla dr főjegyző bemutatta a szokásos statisztikai adatokat tartalmazó időszak alispáni jelentést, amely a megye általános viszonyait vázolta és különösen a közéleti viszonyokról szólt bővebben. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Ugyancsak a főjegyző bemutatta **Szomjas Gusztáv** volt főispán levelét, melyben állásából való távozása alkalmából búcsút mond a vármegye közönségének. A közgyűlés a levelet tudomásul vette, egyben kimondta, hogy Szomjas Gusztáv főispán érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg.

Ezután sorra vették a tárgysorozaton álló nem nagy fontosságú ügyeket és azokat valóságilag lemorzszolták, úgy hogy a közgyűlés, melynek tárgysorozatán 122 ügy szerepelt, már déli 12 órakor véget is ért.

Legolcsóbb

napi árak mellett beszerezhető elsőrendű minőségű férfi és női gyapjú ruhaszövetek, grenadonok, zefírek, kartonok, vászonneműek, harisnyák, kesztyűk és mindenféle rövidárak

Nádudvary Lajos

czégnél

Ferencz József-ut 26.

Olcsón jót és szépet vásárolhat a

„HAJDUSÁGI” férfi és fiú ruhaáruházban

Piac-u. 67.

(Frohner szál ó épület)

Dus választékban kaphatók gummi köpenyek, felöltők, szövet és vászonöltönyök, lüsterkabátok, a világhírű „Guttman” elszakíthatatlan munkásruhák u. m.: orvosi, hen'es, cukrász, irodai és üzleti köpenyek, gépészöltönyök színdíszruhák is nálunk kaphatók.

Vásáry István programbeszéde

A vasárnap politikája délelőtt kezdődött meg, amikor **Vásáry István** dr adóügyi tanácsnok, I. kerületi egységspárti hivatalos jelölt tartotta meg programbeszédét a Bika nagytermében. A kerület tősgyökeres civis polgársága szokása szerint vasárnap délelőtt is felvonult a Bika elé kaszinózni, a terembe azonban — nem. A mintegy 7—800 főnyi közönség jelentős része a városi tisztviselők, az adóügyi osztály teljes számban felvonult személyzetéből és szabadnapos városi hajdukból telt ki, a karzaton mérsékelt számú hölgyközönség és a nem Vásáryra szavazó érdeklődők foglaltak helyet, akik közül a terembe is jutott és a gyűlés folyamán többször közbe is szóltak. Helyeslés is bőven volt, különösen azoknál a részeken, amelyekben a miniszterelnök egységre és az ország talpraállítására törekvő nemzetmentő politikájának alapelveit fejtegették a szónokok és a viharos taps minduntalan megújult azoknál a tételeknél, amelyek mintegy visszhangja voltak Bethlen István grófnak a mult vasárnapi impozáns gyűlésen mondott hatalmas beszédének. Akkor zsufozásig szorongott a Bika termében a polgárság minden rétegéből kikerült ezernyi tömeg és akkor belül volt a Bikaiban a debreceni ősi polgárság is, amely az egységes politikának és Bethlen Istvánnak mélyről jött meggyőződéssel híve. Es belül lett volna ezen a vasárnapon is, ha olyan jelölt képviselte volna ezeket az elveket, akinek személye és multja garancia ez elveknek nemcsak hirdetésére, hanem beváltására is.

Ez a gyűlés és az iránta tanusított részvétlenség beszédes bizonyítéka volt annak a többször hangoztatott igazságnak, hogy a választóközönség és elsősorban annak az a része, mely lelkesedéssel és a meggyőződés erejével támogatja Bethlen Istvánt és politikáját, elhibáztak és magára a pártra is végzetesnek tartja Vásáry jelölését. Vásáry egész politikai multja, gondolkodása merőben idegen attól a programtól, mely Bethlennek, a vezérlete alatt álló pártnak, az ország nemzeti alapon álló keresztény közönségének a programja. Az a hidegség és közöny, mely a vasárnapi népgyűlésen megnyilvánult, nem a kormányának és az egységes pártnak, nem az ő irányzatuknak és programjuknak szólt, hanem ez a bizalmatlanság jele volt nem ő irántuk, de a hivatalos jelölt iránt.

Vásáryt terembe lépésekor három-négy éljenkiáltás fogadta s az éljenzés csak akkor kezdett hangosabb lenni, amikor egy ismert temetkezési vállalkozó adott súlyt neki, aki a Vásáry beszéde alatt különben többször jótékony derűtséget keltett stereotip közbeszólásával: **Ez fáj Milotaynak!** — s nála kedvesebb alakja még csak egy volt a gyűlésnek. Egy nagyothalló öreg ur, aki fülét előrehajlítva figyelt és helyeselt. Legtöbbször épen a legalkalmatlanabb helyen. . .

A gyűlést **Nagy József** pártelnök nyitotta meg és kérte fel a jelöltet programja kifejtésére.

Vásáry István dr azzal kezdte, hogy a mai szomorú helyzet okát a nemzeti egység felbomlásában, a személyes harcok, párt és osztályuralmi törekvések romboló hatásában látja és ezt a kijelentését meg is tapsolták. Később az érdeklődés mindinkább ellanyhult és a hallgatók kezdtek lassan kiszállingózni a tereméből. Mert kiderült, hogy Vásáry nem jó szónok. Szín, erő, lenűlet nem volt a beszédben s így természetesen nem volt meg a kapcsolat szónok és hallgatóság között, mely meglehetősen hidegen hallgatta azt a fejtegetést, amellyel elítélte a felekezeti háborút és hangoztatta, hogy ő is azok közt volt, akik küzdöttek a nemzet jó hírét rontó excessusok ellen. Hogy ilyenek voltak, azt a mai keresztény ellenzék rovására írja és ezzel kapcsolatosan rámutatott arra, hogy ez az ellenzék a királyi jövedelmeket pártcélokra használta.

A helyzetből való kivezető utat a jelszavaktól mentes, reális alapokon nyugvó liberális nemzeti politikában jelölte meg s kijelentette, hogy törvénytiszteletet, erős államhatalmat, polgári és politikai szabadságot akar ő is, mint az egységes párt és annak vezetője, Bethlen István.

A miniszterelnök nevének említésekor zúgó éljenzés hangzott fel s közvetlen utána **akkor kapta Vásáry az első őszinte tapsot, amikor leszögezte, hogy a királykérésben a trianfosztó törvény alapján áll, amely kimondja, hogy Magyarország független nemzeti királyság és hogy a Habsburg ház örökösödési joga megszűnt.** Ennél a kijelentésnél azok is zajosan tapsoltak, akik pedig maskor ellentmondtak a szónoknak.

Vásáry a továbbiakban tiltakozott a jóvátétel ellen, takarékoskosságot és munkát követelt, a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem szoros együttműködésének szükségét hangoztatta és az adórendszer reformjáról szólva, hosszasan fejtegette az adóemeket. Kivéve a **telekértékadó**t, pedig egy közbeszólo különösen ez iránt érdeklődött. Végül a tisztviselőkérdésről emlékezett meg és a tisztviselői-kar helyzetének javítását kívánta, valamint megígérte, hogy sürgetni fogja a tisztviselők mindazon fegyelmi ügyeinek revízióját, melyek a szenvedések viharzásának idején támadtak. Legvégül a trianoni béke megsemmisítését követelte, hogy Magyarország ismét egész és boldog lehessen.

A beszéd után mérsékelt éljenzés hangzott el, mert közben a publikum egyrésze eltávozott.

Annál inkább hatott a Vásáry után felszólt **Lengyel Zoltán** dr, akinek anekdotázó kedve, temperamentuma folgyujtotta a közönséget és élénk helyesléseket és ellentmondásokat váltott ki.

Rassairól beszélt először, aki a két év előtti általános zsidógyilkoló kedv idején tünt fel s ma a zsidókkal tapsoltatja magát, mint szélső liberális. Pedig a zsidók nem tudhatják róla, hogy nem fordul e vissza első szerelméhez, a pogromhoz.

Sokan helyeselték, egy csoport Rassait éljenezte s ezután **Lengyel** áttért arra, hogy az utolsó évek kilengései az októberi forradalomnál, Tisza meggyilkolásánál kezdődtek, akinek gyilkosait állami pénzen fizették meg. S ebben az időben **Jánosi Zoltán** volt a belügyi államtitkár, a rendőrség feje, Jánosi, az excessusok miatt panaszkodó munkásság mostani vezére.

Jánosi nevének említésekor élénk éljenzés és abcugolás keletkezett s így váltakozott a hangulat akkor is, midőn Lengyel rámutatott arra, hogy az internálás szintén a Jánosi Zoltán rezsimjének rendszere volt s az ő államtitkársága alatt hozták be. Az éljenzők, Jánosi híveinek egy kisebb csoportja, a terem közepén összezáródva foglaltak helyet s abban az abzugolásban már ők is résztvettek, amely **Lengyel** Zoltánnak Andrassyék ellen irányult meggyezései nyomán általánosan felhangzott és zúgott akkor is, amikor a keresztény ellenzék svábjai: **Taszler, Fangler, Grieger és Friedrich** „nemzeti” politikájáról emlékezett meg.

Miután Vásáry Istvánt, mint Debrecen szülöttjét a választók figyelmébe ajánlotta, **Lengyel** élénk tetszés mellett befejezte beszédét s ezután a gyűlés **Nagy József** pártelnök zárószavaival véget is ért.

DEBRECZENI KALAPGYAR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

A keresztény ellenzék Debrecenben

A Bika díszterme vasárnap már másodszor fogadta magába a választók tömegét. A keresztény ellenzék vezéreit kívánta meghallgatni a közönség, melynek soraiba a kormány-nak sok hívet is becsalogatta az a varázs, amely Apponyi nevéhez fűződik. Az övé volt a nap, mellette a többi szónokok statiszták voltak csupán.

Apponyi politikai pályája nem mentes bizonyos meglepetésektől. Egészen fiatal korában, amikor más könnyen a szélsőséges, hogy ne mondjuk: a forradalmi irányzat felé hajlik, ő a konzervatív felfogásnak hódolt be. Első vezére Sennyei volt. Az idők folyamán, amikor már világosan meglátta azt a veszedelmet, amely a magyar nemzetet az idegen dinasztia és Ausztria elnyomó törekvései miatt fenyegeti, mindinkább közeledett ahhoz az alaphoz, mely az Ausztriával való közösség megszüntetését s ezzel Magyarország teljes függetlenségét tüzte ki sarkalatos programpontjává, míg végre formászerint is belépett a 48-as függetlenségi pártba, melynek Kossuth Ferenc mellett vezére lett.

Apponyira évtizedeken át a legnagyobb tisztelettel tekintett a javamagyarság; annál következetesebben támadta, gunyolta és kisebbitette a zsidó faji sajtó. „Zengő bariton”-nak, magyar Don Quijoténak nevezte őt ugyanaz a faji sajtó, mely ma a „nemzet szent öregjé”-nek, pátriárkájának nevezi. Vajjon nem ejti gondolkodóba őt magát ez a fordulat, ami az ő megítélése tekintetében a liberál-demokrat berkekben oly hirtelen-váratlan, máról-holnapra bekövetkezett? Tegnap már itt Debrecen zsidóságának közismert vezető emberei tapsoltak neki, zsidó asszonyok kendődobogtatva üdvözölték az utcán. Ne tévessze meg Apponyit ez a dolog. Az ünneplés arról az oldalról nem a felszázados nehéz politikai harcokat vívott magyar lelkű vezérnek szólt, hanem a jogvédő iroda elnökének, aki adatokat gyűjt ez ellen a kormány ellen, amelyet és az általa képviselt keresztény nemzeti gondolat uralmát megakarnak buktatni minden áron.

És a másik vezér: Andrassy Gyula? Emlékszik-e a kegyelmes ur arra, amikor a zsidó berkekben nem is volt más neve, mint: a fekete gróf? Amikor a vasárnapi népgyűlésen kárhóztatta a kormány „reakciós” irányzatát és amiatt panaszkodott, hogy a választójogi rendelet „jogfosztást” követ el százakkal szemben, nekünk önkéntelenül is eszünkbe jutott a klasszikus német szó: „Welche Wendung durch Gottes Jüung?” Ugyan honnét kelt fel a nap? Hiszen, ha emlékeztünk nem csal, épen Andrassy Gyula belügyminiszter ur volt az apja annak az idélen korresszülötnek, amelyet plurális szavazati jognak nevezünk. S nagyon különös, hogy ő, aki a trónfosztással kapcsolatban nem tudja megbocsátani a kormánynak azt, hogy „beadta a derekát” az ellenséges külföld nyomásának, ő követeli most annak a rendkívül széleskörű választójognak a fenntartását, amelyet annak idején egyenesen az ellenség parancsolt ránk.

De persze, így kívánja ezt az ellenzéki taktika! Andrassy, ahova csak a lábát beteszi, mindenüvé a bomlásnak, az egyenlenségnek a csirait viszi magával. Személyes hiúsági tekintetek, hatalomvágy, mérhetetlen gőg irányítják lépéseit. A királykérdéssel foglalkozott hosszasan. Elvakultságában a geheime Rat esküje fontosabbnak tűnik fel előtte, mint a magyar nemzet jövője élete.

Azt a fékezhetetlen gyűlöletet, amellyel Tisza István iránt viseltetett, most a nemzet mai hívatott vezérére: Bethlen Istvánra árasztja, aki kemény kézzel, meg nem ingatható határozottsággal állotta útját annak, hogy Andrassy

és puccsrendező barátai végveszedelembé vigyék az országot.

A népgyűlésről alábbi tudósításban számolunk be:

Bevonulás

A keresztény ellenzék vezetőemberei, Apponyi Albert gróf, Andrassy Gyula gróf, Haller István a délután érkező budapesti vonattal jöttek Debrecenbe. Az állomáson nagyobb tömeg várta a vendégeket s zugó éljenzés támadt, mikor a vendégek leszálltak a vonatról. A vendégeket elsőnek Balogh Zsigmond üdvözölte pár szóval, amire Apponyi Albert válaszolt. Majd Hubert Ottóné köszöntötte Apponyit, Andrassyt és Hallert. Ezután a vendégek gyalog jöttek be a városba. Az utvonalon a közönség mindenütt lelkesen éljenezett. A Ferencz József-ut elején lovag Zsolnay Béla két hatalmas virágcsokrot nyújtott át a vendégeknek.

A Bika szálló előtt Apponyi kocsiába ült, aztán *Weszprémy* Zoltán ny. főispán Simonyi uti lakására hajtatott, ahol szállva volt.

Andrassy a debr. kegy. tanítórend vendége volt, míg Haller a Bikában kapott szállást.

A népgyűlés

Három órára egészen megtelt a Bika díszterme. A rendet nagyobb rendőri készültség élén dr. Komlóssy Pál rendőrtanácsos tartotta fen, aki tapintatos s nyugodt intézkedéseivel biztosította a gyűlés zavartalan lefolyását. Fél-négy órakor nyitotta meg a gyűlést *Schindler* Vilmos nyugalmazott üzletvezető. Az elnöki emelvényről ülték Apponyi, Andrassy, Haller, Hubert Ottóné, Milotay István, Reitz János és a helyi pártvezetőség több tagja. A karzatról a hölgyek virágokat dobáltak a szónoki emelvényre, mikor Apponyi a gyűlés megkezdése után megérkezett.

Azt az időt, ami a vezérekre való várakozással telt el, Haller töltötte ki, de aztán csakhamar átadta a szót és

Apponyi Albert

szikár magas alakja emelkedett fel, mire ismét kitért az ováció. Mindjárt jelezte, hogy nem kíván programot adni, mert az a jelöltek feladata; hanem csupán két mozzanatot kíván kiemelni, mely őt a keresztény ellenzékhez csatolja s ez a keresztény moralnak minden túreltelenség nélkül való uralmán kívül: *a királyhűség és a népjogokhoz való ragaszkodás.*

— A függetlenségi gondolat évszázadokon át gyakran csak az uralkodóház elleni harcokban tudott érvényesülni. Ezek a harcok történelmünknek legszebb emlékei, nemzetünknek legszentebb kincsei közé tartoznak, amelyeket ápolunk, amelyeknek emlékét, de nem csak emlékét, hanem annak szellemét is át kell adnunk a jövő nemzedéknek. A múltban a Habsburgoktól jött a veszély, amely hazánk függetlenségét fenyegette, mert az uralkodóház egy világhatalomnak örvendett, amelyhez képest a magyarság ereje csekély volt, az uralkodóház számos más országon uralkodott és mindig azzal törődött, hogy egy erős egységbe forrassa össze országait, amely egységnek Magyarország áldozatul esett volna. Mindennek ma vége van. Az Osztrák Magyar Monarchia szétbomlott és emberi előrelátás szerint nincs kilátás, hogy az rekonstruálható legyen. A dinasztia egymást követő uralkodói és az uralkodóház összes tagjai hagyományként ápolnak bizonyos politikát, amely Magyarország önállóságával összeférő nem volt. Ennek a hagyománynak vége szakadt, mert ma érzik, hogy a tömegragaszkodást sehol másutt nem találhatják meg úgy, mint abban az országban, amelyben a Szent Korona

tanában a király és a nép össze vannak forrasztva: Magyarországon.

— Már utolsó királyunk IV. Károly, mikor még birodalmának egyéb részeit bírta, megbarátkozott a magyar függetlenségi gondolattal, mert ő szakított volt azokkal a hagyományokkal, mert ő elfogadta azt, ami a magyar függetlenségnek szimbóluma, magáévá tette, minden befolyás ellen megvédte az önálló magyar hadsereg gondolatát és habozás nélkül magáévá tette a personál uniót, elfogadta a 48-as függetlenségi párt programját uralkodása alapjául.

A nemzetgyűlés akkori elnökének Rakovszky Istvánnak irt levelében azt mondta, hogy a *pragmatica sanctio*t, az együttes birtoklásnak és közös védelemre irányuló tetteit megszüntetnek tekintni, soha Magyarországnak pénzügyi és katonai erejét, más országok feletti uralmának visszaszerzése céljából nem fogja felhasználni és a múlt év tavaszán a nemzethez intézett kiáltványában kijelentette, hogy az ország visszanyerte teljes függetlenségét és ennek a függetlenségnek megóvását a legfőbb fejedelmi kötelességei közé számította.

— Most pedig ez a jó király, aki negy-száz esztendő óta az első nemzeti király lett volna, meghalt. Helyét most a trónöröklési törvények szerint egy gyermek (éljenzés, taps) foglalta el. S mi 48-as függetlenségi pártiak sohasem hirdettük az elszakadási politikát, mindig hívei voltunk az uralkodóháznak, ezt nyíltan hirdettük még akkor is, amikor az uralkodóház politikájában sok kifogásolni való volt. Tehát akkor pártoljunk el tőle, amikor az uralkodóház a mi politikánkat elfogadja? Hívei voltunk akkor, amikor hatalmas volt, igenis olyan hívei, kik a hűség igazi értelménél fogva az igazat meg is tudjuk mondani. (Taps, éljenzés.) Tehát ha híve voltam akkor, amikor egy erőteljes férfi ült a trónon, hát most hagyjam cserben, amikor egy ártatlan gyermektől van szó és egy védtelen özvegy van mellette? (Éljen II. Ottó. Taps, éljenzés.) Ezt a gyermeket módunkban áll fenkölt anyjával érzelmeiben olyan neveltetésben részesíteni, hogy magába szívja a magyar gondolatot, a magyar függetlenség eszméjét. Innen tehát nem fenyeget veszély.

A külföld ellen folyik most a mi függetlenségi harcunk. Ezt a függetlenségi harcot vívunk kell minden eszközzel, amit a nemzeti erő, az okosság, a körülmények mérlegelése kezünkbe ad, balgaság volna ott azt a kaput, ahonnan a veszély nap nap után fenyeget, őrizetlenül hagyni és egész fegyverzetünket oda fordítani a másik kapu felé, ahol nemcsak nem fenyeget veszély, hanem ahonnan bevonulhat ismét az integritás legnagyobb fegyvere. (Taps.)

— A függetlenségi harcot, amelyet vívunk kell, nem hebehurgyán, hanem megfontolással, a nemzeti erőviszonyok mérlegelésével kell folytatni. Ennek a harcnak két fegyvere van, illetve e harc győzelmes kiküzdésének két feltétele van. Az egyik a külpolitikának megfelelő kialakulása, erről nem akarok szólni.

— Hiába alakulna bármilyen kedvezően a külpolitikai helyzet, ha mi annak kihasználására nem vagyunk elkészülve. Hogyha a belső megerősödés, a belső megnyugvás, a belső egyetértés, a lelkek és intézmények egyensúlyba hozása a mi újabb függetlenségi harcunk feltétele, meggyőződésem szerint a törvényes királyság fenntartása ennek a belső megnyugvásnak az előfeltétele.

— Gróf Bethlen István (Nagy éljenzés. Közbekiáltások: Le vele!) *Apponyi*: Sokkal inkább az éljenzéshez csatlakozom, mint az ellenkezőhöz, mert én megszoktam becsülni ellenfeleimet. (Taps, éljenzés.) Különösen pedig abban az összefüggésben, azzal az idézettel összefüggésben, amelyet gróf Bethlen István

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, úgymint könyveket folyóiratokat, rovatos íveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyászlapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, bál meghívókat

Debreczen, Piac-u. 59. sz.

Férfi- fiu, és gyermekruhát

tartós és divatos kivitelben nagy választékban a legolcsóbban vásárolhat

Gerő Ernőnél

Debreczen, Piac-utca 69. sz. alatt

(Közvetlen az Ullmann fűszerüzlete mellett.) :: A cégre tessék ügvelni!

G ÉS KIAD
IACZ-UTCZA
ELEFON: 3-

plomok papj
za és mint ily
mmel, amely új
zni.

olja a közepes
adalom, hogy
jelenben. Ne
gyermek, aki
hokkal tekinth
különbén, na
ri nem és jaj
em a látó és
haladni.

s protest
iak össze
mmel sz

s szempontból
Mondhatom ez
mnál hibebben
nem fogja t
g mindenféle
taps, éljenzés
a Révész I
a magyar
n, akkor én b
k, akkor az
becsüldök a k
beforrással,
szatus kereszt
hogy ezek a
usra is rossz
izmus nem p
int hithű kat
lelkek ügyét
inizmus jöve
el való megt
jvos taps.)

lv 3 kereszt
nek össze ke
k megértik ez
jelenségből n
gyar kálviniá
agyar mondo
helyzetben,
stunk, nem v
t. Ezért mon
emegértő g
ik össze, ne
legyőzze a p
ak szükséges
gy a vörös r
s rém látsz
ot mutat o
is, a krisz
soha el, hog
ogja rombol
ána sorra fo
us templom

Es ezért n
állónak sen
tjék a vörös
beralizmust"

Idemokra
közti kapi
okrata a dol
y meg akar
ét. Es nem
milliókért do
ely a töke
szakszervez
földön és az
yverbarátság

miniszterelnöknek itt elmondott beszédével állítottok, szívesen fogok csatlakozni az éljenzéshez.

— Mert ő itt azt mondta, nagy ékes szóval hirdette, hogy mi nem maradhatunk el a világtól, nem járhatunk harisnyában és vörös frakkban, mi nekünk nem szabad elmaradnunk a művelt külföldtől, mert csak így tarthatjuk meg tekintélyünket, így nyerhetjük meg pozíciónkat a nemzetek nagy családjában. Ez igaz és bölcs beszéd volt. A miniszterelnök urnak csak az a szerencsétlensége, hogy ő többnyire nagyon helyesen beszél, de legtöbbször másképp cselekszik. (Komlóssy rendőrtanácsos Apponyhoz lép, valamit mond neki.)

— Megmagyarázom és igazolom tételemet. Annak korántsem volt az az éle, mintha én a miniszterelnök urnak, vagy bárkinék jóhiszeműségét kétségbe akarnám vonni, csak nem látom benne azt az államférfiúi határozottságot és következetességet, hogy amelyeket hirdetsz, valóra is váltaná. Hirdeti a szükségét annak, hogy mi a művelt tényezőkkel együtt haladjunk, hogy mi tőlük le ne maradjunk és ime behozzák a választó törvényt, amely benntünetet izól, hogy ne mondjam, pellengére állít. (Éljen Bethlen! Éljen és nagy ováció.)

Befejezem beszédemet azzal a tudattal, hogy a politikai kritikának a határán egy mondatnál sem mentem túl, egy mondatban sem gyakoroltam olyan kritikát amely nem jogos kritika lett volna.

— Én önöket csak arra szólítom fel, hogy tartsanak ki azon elvek mellett, amelyeket hirdettek. Én csak arra a két főpontra hivatkozom, amely az ősi alkotmányhoz való ragaszkodásban, királyhűségünkben és a népjogok érvényesülésében nyilvánul meg. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A taps és éljenzés elültével

Andrássy

állt fel szólásra:

— Arra kívánom Debrecen város választópolgárságát felszólítani, hogy az ellenzéki politikát támogassa teljes lélekkel és meggyőződéssel. Ezt csak úgy tehetem, ha a kormány hibáit kifejtem. Mikor Őfelsége megérkezett Sopronba, akkor a miniszterelnök ur igen gyorsan feltalálta magát. Az ő felfogása szerint neki választania kellett a nemzet és a király között és ő nemzetet választotta. (Éljenzés és zajos helyeslés.) Az én nézetem szerint ez a beállítás bármilyen jóhiszemű lett volna is és volt, teljesen téves volt. Nem a nemzet és a király között kellett választani, hanem a mai rezsim és a nemzet, valamint a király között. (Felkiáltások: *Első a nemzet!*) Mert a nemzet és a király érdeke ugyanaz volt. Ő akkor abban a hitben volt, hogy csak úgy mentheti meg az országot, ha a király ellen foglal állást. Így lehetetlenné vált az a közös működés, amelyet mi addig tervbe vettünk. Pécsent a miniszterelnök megállapította azt a tényt, hogy van örökjoga a magyar királynak. Erre egy héttel Őfelsége elfogatása után kimondták, hogy megfosztják a királyi jogtól. Már pedig a királyt megfosztani, az örökjogot eltörölni, a király hozzájárulása és a király szembesítése nélkül forradalmi tény. A kormány azt mondja, hogy ki kell kapcsolni a királykérdést, erről nem szabad beszélni, nem szabad a szájunkba venni Ottó király nevét. (Hosszantartó taps.) Ez a kikapcsolás nem a nemzet érdekében ered, hanem a párt helyzetének szükséges következménye volt.

Komlóssy rendőrtanácsos: Az elnök urat kértem, hogy legyen szíves a szónokot figyelmeztetni, hogy Ottót ne kiáltssa ki királynak.

Andrássy: Ki kell kapcsolni ezt a kérdést a rendőrtisztviselő ur kívánságára. Nekem nem is jutott eszembe az, hogy kikiálttam Ottót itt; a törvények intézkednek abban, hogy ki a király. (Taps) Én mig élek Ottót másképp mint királynak nevezni nem fogom. Szerintem a nemzetnek nem az az érdeke, hogy ez a kérdés kikapcsolassék, ellenkezőleg a nemzet érdeke az, hogy ez a kérdés kellő előkészület, kellő óvatosság és előrelátás mellett megoldassék. (Ugy van.)

Legszentebb meggyőződésem, hogy egységes frontot Magyarországon csak az ezeréves alkotmány alapján lehet csinálni. Engem meggyőződésemért már bevitték a tömlőbe. Én már az akasztófa alatt is állottam tulajdonképpen. Ezzel mitsem törődöm. Meggyőződésemhez

hű maradok minden körülmények között, bármi történjék is velem.

Az egységes frontot csak az ezeréves alkotmány alapján lehet helyreállítani, mert mi megvagyunk győződve arról, hogy törvényt minden olyan megoldás, amely az ezeréves alkotmányt semmibe sem veszi. Minket nemcsak politikai meggyőződés, célszerűségi felfogás, de eskünk, becsületünk, a jog tisztelete, amelyben felnevelkedtünk, kötelez e felfogásra.

En azt a forradalmat, amely októberben kitört, nagy szerencsétlenségnek, katasztrófának tartottam. De épen azért, mert annak tartom, a következményét, a trónfosztást nem tudom elfogadni. Tudom, hogy igaz rendet csakis az alkotmánytisztelet, csakis az igazi törvénytisztelet adhatja meg.

Tartsanak ki azon zászló mellett, amelyet kitűztünk, tartsanak ki a keresztény ellenzék zászlója mellett, ne hagyják magukat félrevezetni, ne hagyják magukat terrorizálni. Ha meg lesz a bátorság, meg lesz a győzelem is.

Milotay, Reitz, Haller

Az I. kerület keresztény ellenzéki jelöltje azt fejtegette, hogy mi indította őt arra, hogy ellenzékbe menjen. Ezuttal programot nem ad, hanem az előrehaladt időre való tekintettel csak röviden kéri a választók támogatását. Reitz János tett fogadalmat, hogy hű lesz ahhoz a zászlóhoz, amit vezérei kibontottak. Végül Haller István nagy rabulisztikával mondtó szépen kongó frázisokat az általános választói jogról és a drágaság problémájáról, de ennek megoldását elmulasztotta kifejteni, pedig igazán kíváncsiak lettünk volna rá.

Schindler elnök zárószavai után a népgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Este a Bika éttermében bankettre gyűlt össze a társaság, mely felköszöntök mellett éjjel két óráig volt együtt. A vendégek a hajnali vonattal tovább utaztak Sátoraljujhelyre.

A marhahus maximális ára

Az árvizsgáló bizottság május hó 15-én kelt hirdetményben a marhahus árát 1922. május 10-ig visszamenőleg a legmagasabb irányár joghatályával az alábbiakban állapítja meg:

1. I. rendű marhahus kgr.-ként 120 kor. 2. II. rendű marhahus 110 kor. 3. I. rendű borjúhús 120 kor. 4. II. rendű borjúhús 110 kor. 5. Növendék hus 96 kor. 6. Máj, tüdő (akár borjú, akár marha) kgr.-ként 60 kor. Ezen árakban a forgalmi adó is bennefoglalatik.

Ezen árszabály a lapokból kivágandó és az üzletekben szembeutó helyen kifüggesztendő. Aki ezen árnál magasabb árat kér, követeli vagy fogad el az 1920. XV. t. c. büntető rendelkezései alá esik. Aki ezen árszabály kifüggesztését elmulasztja, kihágást követ el és 15 napi elzárással, valamint 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

A tolvaj cselédlány bűnlajstroma

Megírta a *Hajdúföld*, milyen vakmerő bűntörést követett el Boros Mária szobalány gazdájánál, dr. Bohn Ede fogorvosnál, akitől több mint egymillió korona értékű fehérneműt és ékszert lopott el. Azonban idejekorán észrevették s sikerült is elfogni épen akkor, mikor az állomáson a vonathoz sietett.

Boros Máriaéknak igen sok bűn terheli a lelkét. Azonkívül, hogy legalább három néven Boross—Sztodola—Steiner néven szerepelt s állt el, minden szolgálatadó gazdáját, ahol csak egy napig is időzött, meglopta. Így Budapesten is igen sok lopást követett el. A rendőrség alig győzi összeállítani a bűnlajstromát.

A legújabb esete, mint kiderült, Debrecenbe utazása előtt történt, amikor egy budapesti nagykereskedőt lopott meg 30—40 ezer korona erejéig.

Boross Máriaéknak tegnap átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

Kerítés fonatok

huzalok, szeglek, ásó, kapa, metsző olló, szekértengelyek s az összes TAVASZI VASÁRUK megérkeztek

SESZTINA LAJOS

Piac-u. 23. vaskereskedés Telefon 6.

NAPI HIREK

— **Hivatalos uton.** Csűrő; Ferenc dr. kulturtanácsnok az éjszaka folyamán hivatalos ügyek intézésére Budapestre utazott és csak a hét végén tér vissza a fővárosból.

— **Helyettesítés.** Dr. Czeplédy Mihály vármegyei tiszti főügyész 3 hónapi szabadságra ment. A tiszti főügyészt távolléte alatt dr. Csáthy Dezső tiszti ügyész fogja helyettesíteni.

— **Kinevezés.** A népjóléti miniszter dr. Sebess Jenőt, a debreceni lakáshivatal tisztviselőjét miniszteri fogalmazóvá a X. fiz. osztályba kinevezte.

— **Javítják az utakat.** Az államépítészeti hivatal legutóbb azt jelentette, hogy a Hajdú vármegye területén levő összes törvényhatósági utak kijavítási munkálata folyamatban van. A jelentést a városi tanács tudomásul vette.

— **A presbiterium hirdménye a papválasztásról.** A debreceni református egyház presbiteriuma közhírré teszi, hogy az Árpádtéri lelkészi állás betöltése céljából a választás május hó 19-én, pénteken fog megtörténni.

A lelkészválasztás reggel 8 órakor az isteni tisztelet végeztével a Nagytemplomban veszi kezdetét. Ha a szavazás elrendeltetik, ez nyomban megkezdődik két helyen ugyint:

1.) az egyház tanácsstermében (Egyháztér 17. sz.) az I., II., III. és IV. paróchiális körök, vagyis a Csapó-, Péterfia-, Hatvan- és Piacutcai paróchiális körök választói számára, és 2.) a Fűvészkerületi elemi iskolában (Fűvészkerület-u. 2. sz.) az V., VI., VII. és VIII. paróchiális körök, vagyis az Ispótyai-, Varga-Kossuth-utcai, és Árpádtéri paróchiális körök választói számára.

Választó mindenki, aki az érvényes névjegyzékbe felvan véve.

Az egyházmegyei küldöttség a választástól időközben visszalépett: Bay József zsadányi és Ferenczy Károly bihatorjai református lelkészek kivételével, a pályázat beérkezésének sorrendjében, a következőket jelentette ki választhatóknak: Boér Károly debreceni polgári iskolai vallásnővér, Molnár Ferenc debreceni vallásnővér lelkész, Nagy István debreceni vallásnővér lelkész, Nyitrai Zoltán kisújszállási segédlelkész és Nagy Márton szerepi ref. lelkész.

— **Milotay mai programbeszéd.** Dr. Milotay István az első kerület pártönkivüli keresztény (ellenzéki) képviselőjelöltje ma délután háromnegyed 6 órakor a *Libakertben* a Szegfű-utcai csöszház előtt *programbeszédet mond.* — A pártvezetőség kéri a Milotay-párt tagjait s az érdeklődőket a menüel számosabb megjelenésre.

— **Szilárd iránzat a sertésvásárban.** A tegnapi sertésvásáron a kövérpicacon a felhajtás elég nagy: 230 darab volt, ezek között sok prima minőségű. Az árak a múlt hetekhez igazodtak, áremelkedés most nem történt. Első-rangu sertés kilója 128—130 korona, közepes 120—122, silányabb 110—115. A kereslet mindvégig élénk volt, a vásár irányzata pedig szilárd. A kereskedők pesti szállításra is vettek körülbelül 60 darabot. Eladatlan egy sertés sem maradt. A soványpicacon a felhajtás közepes volt, az árak 60—70 korona között ingadoztak. Az András-napi őszi malacokért 1200—1400 koronát fizettek. Itt vétel kevés történt.

— **Dr. Kossalka János** a III. kerület képviselőjelöltje műegyetemi tanár, a Baross Székvetségi igazgatója, Budapest törvényhatósági bizottsági tagja folyó hó 17-én, délután 6 órakor az ipartestület helyiségében rövid programbeszédet tart. Közlebbi felvilágosításokat a dr. Kossalka-párt irodájában Varga-utca 1. sz. alatt. Pártvezetőség.

— **A Keletmagyarországi Baromfi és Galambtenyésztők Egyesületének** május 14-re hirdetett közgyűlése határozatképtelenség folytán nem volt megtartható. Az újabb közgyűlés az alapszabályok módosítására és a választmány kiegészítése tárgyában május 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza kistermében fog megtartatni. Biró Pál elnök.

— **Gazdag Cirkusz** nagyszerű ujdonságokkal lepi meg a közönséget. Világhírű légtornászok lépnek fel, ezenkívül több ujdonság lesz bemutatva.

— **Dr Hegymegi Kiss Pál** pártja közli a II-ik választókerület választópolgáiraival, — tekintettel a nagyfokú érdeklődésre, — hogy a párt választási irodája Simonffy-u. 6. szám alatt van. Minden választási ügyben rendelkezésre áll egész nap.

— **Menekültek figyelme.** A Hivatalos Közlöny 109. számában — e hivatalban megtekinthető — a pénzügyminisztérium az állampénztárakhoz tisztviselői állásokra pályázatot hirdet. Jelzi, hogy menekültek előnyben részesülnek. Kérvények e hó 19-ig adandók be. Menekültügyi kirendeltség.

— **A lóversenyekre,** melyek most csütörtökön, szombaton és vasárnap zajlanak le, a benevezett lovak legnagyobb része már megérkezett. Alagról 14 lovat hoztak és a többi lovak érkezése is jelezve van. A részletes program már elkészült és az első napi program kedd reggeltől kezdve a főtözsdeben és Aszman férfi divatüzletében kapható. A páholyjegyek teljesen elfogytak, a többi jegyek Aszmannál kaphatók. Ajánlatos a beléptijegyeket már itt a városban megváltani, mert ezzel elkerülhető a versenypálya pénztárainál a tolongás.

— **A Milotay-párt választási irodája az Arany Bika-szálloda főemelet, 14. számú szobájában van.** Feljárt a főbejáraton, vagy a József királyi herceg-utca felől. Hivatalos óra egész nap. Telefon 12—93., minden ügyben forduljunk ide.

— **A gazdaságok művészestélye.** Az az általános érdeklődés, mely a május 26-án rendezendő gazdaság irredenta estély iránt mutatkozik, bizonyítja azt, hogy a közönség nyugodtan előlegezi a bizalmat. A közönség nem is fog csalatkozni, mert régen élvezett, művészi nivóju estélyben lesz része. Az estélyre való jegy előjegyzések miatt nagy számban érkező levélbeli megkeresésekre egyébként a rendezőség annak közlésére kér bennünket, hogy azokra válaszolni nincs fizikai ideje. Ezért ezután kéri a közönséget, hogy jegyelőjegyzéseit Springer József könyvkereskedésében eszközölje, mint aki egyetlen megbízott az előjegyzések elfogadására. Jegyek már csak igen korlátolt számban szerezhetők meg; II. em. páholy 200 K, I. rendű támlásszék 100 K, II. rendű támlásszék 80 K és I. rendű támlásszék 50 K arban.

— **Mikor a varrónó rovtmultu.** Kellemtlen esete volt özv. *Goldheim Ignác*né Hatvan-utca 48. szám alatti lakosnak. Átadott a varrónójának, özv. *Szentpéteri Józsefné Luczi* Margitnak körülbelül 10 ezer korona értékű fehérneműt javítás végett. Nem tudta azonban, hogy Szentpéteriné többszörösen rovtmultu hölgy, aki csak két hónappal ezelőtt szabadult ki a börtönből, ahol lopás miatt rászabott büntetését töltötte. Szentpéteriné most sem maradt következetlen önmagához, a rábizott fehérneműket nem adta vissza. Goldheimné feljelentést tett ellene. A rendőrség házkutatást tartott a varrónónél s a fehérneműek egy részét meg is találta nála, míg a másik, jelentékenyebb részét már értékesítette. Letartóztattak s átkísérték a kir. ügyészség fogházába. Az eljárás megindult ellene.

— **Bessenyei pártiroda Arany Bika főemelet 18.**

— **A Magyar Távirati Iroda** bejáró takarított keres egész napi szolgálatra. Jelentkezni a Magyar Távirati Iroda szerkesztőségében, Angol-királynő szálló I. emeletén lehet.

— **A Tiszántúli Hírlap kolportázsogát ismét megvonták.** A keresztyén ellenzék debreceni lapjának utcai terjesztését a belügyminiszter Csóka Sámuel h. polgármesterhez intézett rendelkezésével újra megtiltotta, egyben tudatta, hogy az erről szóló írásbeli rendeletet indokolásával együtt postai uton küldi meg.

— **NAPSUGÁR** vagyonmentő árverés folytatása ma délután 3 órakor Piac-utca 10. I. alatt. Nagymennyiségű használati és berendezési tárgy, butor, kép, műtárgy, régiség, üveg és porcellánemű, ruhanemű stb. kerül árverés alá.

— **A Hajdúföldre** hirdetések, előfizetéseket felvesz a Körner-cég központi irodája Hajduszoboszló.

— **Tüköryártás,** üvegciszolás, ócskatükrök, ujjöntése Sipkovits Béla üveg műipari vállalata, Sziv-utca 15. Telefon 356.

— **Tavaszi ruhákat** legszebben fest és tisztít Hrabéczy Zoltán és Tarsa, Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Polgárok! Munkások!

Dr Bessenyei Lajos

II. választókerületbeli keresztyén egységes párti képviselőjelölt folyó hó 18-án, csütörtökön délután 6 órakor az Ujvárosi-uton (Agárdi venéglő)

programbeszédet mond.

Mindnyájan legyetek ott!

N A P I R E N D

Kedd 1922 május 16

Prot.: Mózes. Kath.: N. János.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8 órától este 8-ig.

Kollégiumi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Debrecenbe kéne menni”, operett B) bérlet.

Intim kabaré, előadás fél 9 ó.

Modern kabaré, előadás háromnegyed 9 ó.

NAPSUGÁR vagyonmentő árverés délután 3 ór. kor Piac-utca 10. I. e.

SZÍNHÁZ.

oo

A primadonna-valság. Kardoss Géza szingazgató legutóbb azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy *Timár Ilának*, a szegedi színház tagjának vendégszereplése alkalmával 50 százalékos helyáremelést engedélyezzen. A tanács tegnap délelőtti ülésén tárgyalta a kérelmet, mely a tanács tagjai sorában nagy ellenszenvvel találkozott. Az egyes felszólalások alapján a tanácsban az a vélemény alakult ki, hogy semmi szín alatt sem járulhatnak hozzá a helyáremelés engedélyezéséhez és pedig azon indokok alapján, hogy a primadonna szerepkör nincs betöltve, továbbá sem a színügyi bizottság, sem a tanács a jelenlegi koloratúrekesknő működésével nincsenek megelégedve. *Timár Ilát* pedig, akinek kvalitásai ugyan megfelelőek is lehetnek, a tanács nem ismeri, hírét sohasem hallotta. Ezért a helyáremelés iránti kérelmet elutasította. A szingazgatót azonban ezzel kapcsolatosan a *tanács ujjal felhívta, hogy megfelelő primadonna szerződtetéséről haladéktalanul gondoskodjék.*

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden, szerdán, csütörtökön bérletben a nagyszerű Farkas operett. **Debrecenbe kéne menni** kerül színre a Csokonai-színházban. A vezető szerepek Kálmán Mancsi, Arkossy O., Lukács I., Szigeti, Szalma, Heltay, Csolnakkossyné és Nádossy kezében vannak.

Timár Ilának, a bpesti Víg-színház primadonnájának *Ezüst sárly*-ban történő vendégszerepléséről már rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadás bérletben megy.

Szalón fegyenc című komoly tárgyú, társadalmi, kalandorizáló dráma van műsoron az Urániában. Egy gyönyörű, szép lélektani mű, amelynek egyes jelenetei szívetmarkolóak. A

darab telítve van izgalmas üldözési, hajósülyedési, boxviadal jelenetekkel. A csattanója az örök szerelem, ami minden drámai dolognál ott settenkedik. E páratlan szépségű film megérdemli, hogy mindenki megnézzze. Kedden és szerdán is műsoron marad.

Jön! Tarzan fia. Jön!

Jön! Shimmy- király. Jön!

Lóth Ila főszereplésével Matters regényét a Sugarkát ma utoljára mutatja be az Apollo, ezenkívül a Bestia című 6 felvonásos vízköz kalandor történet van műsoron.

Jön a rozson át, közkívánatra holnap szerdán az Apollóban.

SPORT

Budapest—Berlin 4 : 2 (2 : 2)

A magyar csapat szép és fölényes játék után biztosan verte a keményen harcoló berlinieket. Harminc percig gól nélküli, heves iramu játék. A 30. percben a kitűnően játszó Molnár lövése hozza meg a budapestiek vezető gólját, melyet nemsokára Orth góljá követ. A gólok után a berlini csapat erősen támad és hat perc múlva Schmitt lövése hozza meg a berliniek első eredményét. A 43-ik percben a feltűnően offszidról induló Hartmann lövése eldöntetlenné teszi a felidőt. A játék második felében a budapesti csapat sűrű támadások után Orth és Molnár góljaival biztosítja a magyar győzelmet.

Magyarország—Lengyelország 3 : 0 (2 : 2)

Rekord közönség, 20.000 néző nézte végig a két nemzet válogatottjainak küzdelmét. Tíz perces lengyel offenzíva után erős magyar támadások. A 20. percben Seiden éles husz méteres lövése a kapus testéről a lengyel hálóba jut. Ezután változatos és hullámzó a játék. A lengyelek is sokszor eljutnak a magyar kapu elé, de a kitűnően játszó Neuhaus mindent ment. A 44. percben Katzer lefújja a lengyel védelmet, pontosan centeréz és a középre adott labdát Solti jutalja fejrel az ellenfél kapujába. A második félidőben a magyarok támadnak többet, de eredményt csak a 32. percben hoz a Solti szép lövése. A magyar játékosok közül a védelemben Neuhaus, Kovács és a támadó sorban Rázsó és Solti váltak ki.

DMTK—DVSC 1 : 1 (0 : 0). Diószegi-uti vasutas pálya, 500 néző. Bíró Weinreb Dezső. A két testvércsapat bajnoki küzdelme — mint előrelátható volt — eldöntetlenül végződött. Az első gólt a vasutasok érik el tizenegyes büntetőrúgásból, amit a DMTK Mertin révén röviden kiegyenlít. A Vasutasból Némelet és a két Szolárszkyt a bíró kiállította.

Kisvárdai SE—DEAC 3 : 0. (1 : 0). Bíró Balogh Imre. A nap egyetlen vaskosabb meglepetése. A durván játszó kisvárdaiak könnyű győzelmet arattak a lélek nélküli és hihetetlen közönséggel játszó egyetemi csapat felett. Az egyetemi csapat több tartalékkal játszott.

Kisvárdai TE—DKASE 0 : 0. Az otthonában játszó KTE értékes pontot vett el a bajnokjelölt DKASE-től, amely tartalékos csapataival majdnem vereséget szenvedett.

DTE—Nyiregyházi TVE 5 : 0 (4 : 0). Bíró Hajdu Jenő. A DTE értékes győzelmet aratott saját otthonában a nyiregyháziak felett, bár a gólvizony nem fejezi ki hven az erőviszonyokat. A gólokat Fórizs és Tarkányi lőtték.

DTE ifj.—DKASE ifj. 2 : 1. A DTE e győzelmével az ifjúsági bajnokság első helyezettje lett. A győztes gólt Barta rugta 11-es büntető rúgásból. Bíró Tamássy László.

Törvénykezés

oo

§ Falusi verekedés a bíróság előtt. Városi verekedés volt az elmúlt évben Biharnagybajom községben. A verekedés *Sólyom Márton* rokkant katona és *Vig Albert*, a helység ácsa között történt, akik a korcsmában összeszólalkoztak s csakhamar botokra, vasvillára került a sor. A verekedés hevében *Vig Albert* előrántotta a kabátjából ácskalapácsát s teljes erővel *Sólyom* fejére sujtott vele, akit rögtön elborított a vér s eszméletlenül esett össze. *Vig Albert* ezután még két ütést mért *Sólyom* fejére. Tegnap vonta felelősségre a törvényszék büntető tanácsa s a tanuk meghallgatása után *Vig Albertet* két havi fogházra ítélte. *Vig* felebbezett az ítélet ellen.

Vértessy Testvérek

gépjavitó műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán

Mindenemű gépjavitást, vascszterga munkát, Autogénhegesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautókat minden időben megrendelhetők

Szombat,

ÉS KIAD
PIAC-UTCZA
TELEFON: 3-

templomok papj
szá és mint ily
mmel, amely uj
zni.
olja a közepes
sadalom, hogy
a jelenben. Ne
gyermek, aki
bléssel tekinthe
különbén, na
eri nem és jaj
em a látó és
haladni.

is protest
iak össze
mmel sz

s szempontból
Mondhatom ez
mmál hibebben
nem fogja t
g mindenekfe
taps, éljenz
a Révész I
a magyar
n, akkor én b
k, akkor az
péselődik a k
ybeforrással,
iszatus kereszt
hogy ezek a
usra is rossz
izmus nem p
int hithű kat
lelkek ügyét
inizmus jöve
al való megt
z. ios taps.)
lves kereszty
nek össze ke
k megértik ez
jelenségből
gyar kalviniz
agyar mondo
helyzetben,
stunk, nem v
Ezért mond
en megértő g
ik össze, ne
legyőzze a p
ak szükséges
gy a vörös r
ős rém látsz
ot mutat o
is, a krisz
soha el, hog
ogja rombol
ána sorra fo
us templom
Es ezért n
állónak sen
tják a vörös
beralizmust"

demokr
özi kapi
okrata a dol
y meg akar
ét. Es nem
milliókért do
ly a töke
szakszervez
földön és az
verbarátság

A tőzsde

Magyar korona: 67.

A valutapiac rendkívül üzletlenn volt, az alapirányzat a nyugatiakban valamivel kedvezőbbnek mutatkozott. Az árfolyamjavulás csak 1-2 pontra tehető.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 1940, Osztrák hitel 645, Angol-Magyar 740, Leszámitoló bank 870, Magyar-Olasz 830, Jelz hitelbank 255, Hazai bank 575, Salgó 9250, Rimamurányi 4075, Köznai 1330, Déli vasút 4000, Államvasút 12950, Keresk. bank 6630, Államias takarékok 1080, Pesti hazai 21700, Borsod-miskolci 3880, Concordia 2450, Budapesti gőz. 6250, Gizella 2500, Hungária 2600, Viktória 8225, Beesini 7000, Kohó 8075, Általános készpénz 14300, Urikányi 7800, Adria 12600, Atlantic 3600, Levante 8560, Trust 2200, Ganz-Danubius 45200, Ganz villamos 8400, Lipták 507, Magy. ac 1 2250, Schlick 1175, Wörner 675, Brassói 4350, Izzó 6200, Spodium 3190, Hazai faterm. 1935, Klotild 5400, Erdő 775, Nasici 22300, Neuschl. Licht 510, Orsz. fa 1020, Telefon 4950.

Valuták

Napoleon 3025-3055, Angol font 3440 3450, Dollár 773-783, Francia frank 7075-7125, Márka 271-281, Lira 40-50 4130, Osztrák kor. 740-840 Kubal 4350-4450, Lei 540-550, Szokol 1487 91, Svájci frank 14950-15050, Korona dinár 1095-1105, Lengyel marka 1825-1925.

Devizák

Amsterdam 299-4, Koppenhága 16400, -16900, Krisztiania 14400-14800, London 3450-3500, Berlin 26750-27750, Milánó 4075-4150, Páris 7125-7175, Prága 1490 1500, Stockholm 1950-2500, Svájc 15000-15100, Bécs 727-827, Zágráb 27200-28200, Newyork 776-786.

Zürichi zárlat

Berlin 18250 Holland 20120, Newyork 520, London 2317, Páris 990, Milánó 274750, Brüsszel —, Prága 100000, Budapest 67, Zágráb 18750, Bukarest —, Varsó 13, Bécs 575, Osztrák lebelégyezett 625.

Utőtőzsde

Értékpapíriac: Az értékpapíriac eleinte igen szilárd volt. Államvasút 13100-12700, Déli vasút 3800-900, Rima 4100, Salgó 9200.

A valutapiac: Dollár 781, szokol 1495, osztrák korona 780-90, Dinár 1102-4, lei 547-49.

A nemesfémpek piaca: ezüst korona 6250-63, 5 koronás 322, forint 167. Napoleon 3030, 20 koronás magyar arany 3260.

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 3460-475, fehérmegyei 3450-3460, pestmegyei 3450-3460, rozs 2750-2800, takarmány árpa 2450-2550, sörárpa 2550-650, köles 2700-2800, zab 2400-2430, tengeri 2975-3000, repace 44-46, Korpa 1725-1750.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék menni, hol **kevésbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók. **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben)

Kifutó

fiu vagy leány f. lvetetik lapunk kiadóhivatalában. Jelentkezheti d. e. 8-12-ig d. u. 2-6-ig.

Férfi és női kalapok

alakítását gyorsan és szak: szerűen eszközölnék: **M. NAGY MIHÁLY**

kalapos mesternél **Péterfia-utca 8** A ref. főgymnasiummal szemben. Kész kalapok nagy választékban, szolid árak.

Apró hirdetések

Hátók, ebédlők minden kivitelben olcsón beszerezhetők Piac 83. sz. az udvarban.

Széchenyi gőz- és kádfürdő (volt Tegledi) nagyalomással szemben, állandóan nyitva

Balmazújvárosi Hangya szövetséget azonnali betöltésre nagy vendéglői kezelői állást hirdet. Megkivántatik 25-30 ezer korona övadek. Jó konyha vezetés. Pályázatok a fenti cím igazgatóságához küldendők. Komoly pályázók személyes jelentkezése kívántatik.

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Battyányi-utca 22. Telefon 1365.

Patkányok tömegirtására, tengerhagyoma, Radikál kapható Jóna és Jóna droguerijában Kossuth-u. 6.

Brillians fülbevaló elveszett vasárnap a Bikától Szentanna 29. számig. — Beesületes megtaláló a keresztpületben jutalmat kap.

Használt butorok és antik szekrény eladók. Szent Anna-utca 5. emelet.

Vasabroncs kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható Piac-utca 59. sz.

Gyermekkoscsik teljes átjövők, fonyerésű, korrekcióra annuitatást vállal **Riesz Henrik kocsigyár**

Hímzés és mindennemű női fehérnemű varrás jutányosan elvállaltatik Erzsébet-utca 79. szám. Nyiriné.

Háló és ebédlő berendezés eladó. Értekezni lehet naponként délután 3-4 óráig Péterfia 55. Keresztpület.

Mosott rongyot keres megvételre lapunk kiadóhivatala kisebb és nagyobb mennyiségben.

Hátók, ebédlők, konyha berendezések mindenféle butorok legolcsóbban beszerezhetők vidékre ingyen csomagolás Simonfia-utca 2-cj butorüzlet.

Forgács István műorás Bádogo s-u.

Elcserélném

emoletes bérlházamat olyan földszintes házzal, melyben csupán egy elfoglalható 5 szobás modern lakás van. Ez esetben öt szobás modern lakásomat azonnal átadnám.

CIM A HAJDUFÖLD KIADÓHIVATALÁBAN, PIAC-UTCA 59.

Patkányirtó szerek,

mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszerek, fogkefék és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Droguerijában Piac-utca 42. TELEFON 14-80

Villamos berendezések

békebeli anyagból szakszerűen felelősség mellett készül

Kovács László villanszerelési vállalatánál PIAC-UTCA 21. SZ. ALATT.

Sehol sem vásárolhat olyan

olcsón deszkát, lécef, épületesf, tetőcserepet stb. mint **Burger és Weinberger**

fatelepen, Debreczen, Szoboszlai-ut 1-b. Tüzifa, hasáb és aprított házhoz szállítva.

Kész cipők

legszebb kivitelben jutányosan árban kaphatók: **FALUSY KÁROLY** polgári és katonai cipésmesternél Csapó-utca 41. sz.

Dollárt,

Simon Bankiroda DEBRECZEN, Kossuth-u. 11. Idegen hifizetések legolcsóbban. T. 903.

Dr Rex-féle EUCALYPTUS FOGSZAPPAN

a legideálisabb fogápoló szer.

Ellentétben a tubusos fogéremekkel olmot nem tartalmaz.

A legjobb és legolcsóbb ártalmatlan szájdésinficiens.

Kapható az összes gyógyszerárakban és drogeriákban

Készíti: Dr Rex Chemiai Gyár és Gyógyszerkereskedés R. T. Debreczen. Városház épület.

Telefon 292.

Aranyért, Ezüstért

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simoffy utca 17.

Harisnyák,

kesztyűk, női fehérneműek rendkívül olcsó árban

Lantos Csipkeáruház Kossuth-u. 4

Gazdák figyelmébe!

Legjobbnek elismert csepeli egyes ekek, könnyű kettős ekek, boronák, amerikai rendszerű lókapák, szénagyűjtők, vetőgépek, repavágók, tengeri morzsolók, durálék

marokrakó aratógépek gépalkatrészek és minden egyéb gazdasági eszköz nagy választékban

Ráhmer Sándornál

Debreczen, Piacz-u. 43.

Telefon 962.

Ugyanott **NEUSCHLOSZ-LICHTIG** Repülőgépgyár és Faipar R.-T. vezérképviselője Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Bereg vármegyék részére.

Féderes kocsi

homokfutó és bordás bõrrel bélelve **ELADÓ**

Ugyszintén megrendelést és javítást olcsón készit

Nagy Gyula kocsigyártó

Erzsébet-ut 17.

Árverés

Debreczen állomás belső-fatéri rakodóján f. hó 17-én, azaz szerdán délelőtt 11 órakor 4 (négy) vagon 500 mm. jó minőségű külföldi köszén és egy fél vagon fűtési kocsz kerül nyilvános árverés alá.

Debreczen, 1922 május 15.

Raktárfőnök.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz **Kaczander bankiroda** Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Élesdi mész

darabos és oltott

ASBESTPALA

békebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szováti cserép nagyban és kicsinybeni legolcsóbb beszerzési forrása

SINGER LAJOS

Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál)

Kis ház

jókarban, 950 négyszögöl telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócs kert.)

eladó.

Értekezhetni a „HAJDUFÖLD” szerkesztőségében délután 6 órakor Piacz-utca 59. szám alatt.